

КОРИГУВАЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ НА ПОРОЧНИХ СЕРЕДНІХ ТА КОРОТКИХ КУСАХ СТОП З ЕКСПРЕС-ПРОТЕЗУВАННЯМ ХВОРИХ

Розробка проблеми ампутацій нижніх кінцівок та реконструктивно-відновлювальних операцій на їх куксах з протезуванням на операційному столі (експрес-протезуванням), започаткована в Україні та колишньому Радянському Союзі наприкінці 60-х років минулого сторіччя, в інституті ім. проф. М.І. Ситенка акад. О.О. Коржем та учнями, є одним із пріоритетних науково-практичних медико-соціальних напрямів харківської фахової школи в реабілітації відповідного контингенту хворих.

Свого часу стан питання функціональності середніх та коротких кусок стоп та доцільність ампутацій на рівні проксимального відділу стопи влучно охарактеризував проф. Т. А. Ревенко: “...едва ли можно встретить в литературе об ампутациях такое множество противоречивых мнений, как в вопросе об усечениях на уровне проксимального отдела стопы.”

Таке твердження базується на тому, що в разі ампутації стопи на рівні заплесна втрачаються дистальні точки прикріплення м'язів-розгиначів надп'яtkово-гомількового суглоба, а литковий м'яз, отримавши перевагу над антагоністами, поступово підтягує п'яtkову кістку назад та вгору і встановлює куску в еквінусне або еквіноварусне положення, яке з часом стає фіксованим. При цьому підошвова шкіра виводиться із площини опори і хворий змушений навантажувати передню, як правило, рубцево змінену та схильну до утворення виразок болісну поверхню куски, яка швидко декомпенсується і виключає навантаження кінцівки. Зазначене спричиняє те, що переважна більшість середніх кусок та практично всі короткі куски стопи є нефункціональними або малофункціональними і потребують хірургічного лікування.

На наш погляд, сучасний стан розробки проблеми не відповідає її гостроті. Нами розроблена оригінальна комплексна медико-технічна система підготовки хворих з порочними середніми та короткими кусками стоп до забезпечення постійними засобами протезно-ортопедичної техніки, яка включає:

- застосування в доопераційний період (при певних показаннях) редресувальних експрес-ортезів для виведення деформованих кусок у функціонально правильне положення та їх навантаження;
- проведення спеціальних коригувальних операцій із застосуванням малогабаритного компресійного спице-стержневого пристрою та експрес-протезів із можливістю легкого доступу до післяопераційної рани, регулювання їх довжини та схеми побудови;
- визначені показання до проведення певних хірургічних втручань, особливості рухового режиму хворих та навантаження оперованої кінцівки на експрес-протезі.

Починаючи з першої доби після операції хворі ходять на експрес-протезах та навантажують оперовану кінцівку до періоду демонтажу компресійного спице-стержневого пристрою.

Прийняті рішення дають змогу, в умовах стабільного остеосинтезу кісток куски стопи та постійної опорно-рухової функції оперованої кінцівки, отримати загоєння м'яких тканин у термін 2-3 тижні, а кісткових структур — 2-2,5 місяці. А в цілому — зменшити у два рази термін підготовки хворих з порочними середніми та короткими кусками стоп до постійного протезування.